

Հաստատված է «ՈԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ
Խորհրդի նիստում
«05» դեկտեմբերի 2012թ.
Խորհրդի նախագահ՝

Է. Մարության

«ՈԵՆԵՍԱ»
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ

ԲՐՈՋԵՐԱՅԻՆ
ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

(ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ)

«ՈԵՆԵՍԱ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) «Քրոքերային գործառնությունները կարգավորող կանոնները (այսուհետ՝ Կանոններ) մշակված են Հայաստանի Հանրապետության արժեքների շուկան կարգավորող օրենսդրությանը, Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին և Ընկերության կանոնադրությանը համապատասխան, ինչպես նաև «ՆԱՍԴԱԳ ՕՄԼԸ ԱՐՄԵՆԻԱ»ԲԲԸ (այսուհետև նաև՝ կարգավորվող) և Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա ԲԲԸ կանոններին, և այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

Կանոններում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

«Քրոքերային ծառայություններ». Ընկերության կողմից Հաճախորդներից արժեքներով և/կամ արտարժույթով առք/վաճառքի գործարքների կատարման պատվերների ընդունման և հաղորդման, ինչպես նաև իր կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին արժեքներով և/կամ արտարժույթով առք/վաճառքի գործարքների կատարման հետ կապված ծառայություններ:

«Քրոքերային գործարք». Ընկերության կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին արժեքներով և/կամ արտարժույթով կատարվող գործարք:

«Դիլերային գործարք». Ընկերության հաշվին և Ընկերության անունից արժեքներով և/կամ արտարժույթով կատարվող գործարք :

«Արժեքուղք». «Արժեքների շուկայի մասին» ՀՀ Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-6 կետերով սահմանվածմիջոցները:

«Արտարժույթ». «Արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ կետով սահմանված միջոցները:

«Հաճախորդ». անձ, որն օգտվում է Ընկերության բրոքերային ծառայություններից, կամ որը դիմել է Ընկերությանը՝ բրոքերային ծառայություններից օգտվելու նպատակով.

«Պայմանագիր». բրոքերային ծառայություններից օգտվելու համար Ընկերությանը դիմած անձի և Ընկերության միջև կնքված փաստաթուղթ, որում ներառվում են տվյալ անձի արժեքներով և/կամ արտարժույթով գործարքի կնքման և կատարման հետ կապված կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները.

«Քրոքեր». Ընկերության աշխատակից, որն Ընկերության կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեքներով և/կամ արտարժույթով գործարքներ է կատարում և ընդունում ու հաղորդում է հաճախորդներից արժեքներով և/կամ արտարժույթով գործարքների կատարման հանձնարարականներ.

«Պատվեր(հայտ)». բրոքերային գործարքների կնքման նպատակով Ընկերությանը ներկայացվող հաճախորդի հանձնարարականը, ինչպես նաև Ընկերության կարգադրությունը, հանձնարարությունը, հայտը կամ առաջարկը.

«Հայտերի հերթ». Բրոքերի կողմից մուտքագրված և դեռևս չքավարարված հայտերի՝ որոշակի հատկանիշի (հատկանիշների) հիման վրա կանոնակարգված հաջորդականություն.

«Քավարարել լրիվ» պատվեր. հաճախորդի կողմից Ընկերության տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի կատարում բացառապես դրանում նշված քանակով արժեքուղք և/կամ արտարժույթ գնելու կամ վաճառելու պայմանով.

«Քավարարել մասնակի» պատվեր. հաճախորդի կողմից Ընկերության ներդրումային գործառնությունների բաժնին տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի կատարումը մասնակիորեն՝ մնացորդը հայտերի հերթում ընդգրկելու պայմանով.

«Հանել մնացորդը» պատվեր. հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի անմիջապես կատարում

դրանում նշված արժեքորի քանակի և/կամ արտարժույթի ծավալի հնարավոր առավելագույն չափով՝ մնացորդը հայտերի հերթում չընդգրկելու պայմանով.

«Անմիջապես բավարարել կամ հանել» պատվեր. հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի անմիջապես կատարում՝ պատվերում նշված գնով և լրիվ քանակով, հակառակ դեպքում չի ընդգրկվում հայտերի հերթում.

«Պահել հերթում մինչև բավարարումը» պատվեր. հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է, որ պատվերի հիման վրա կազմված հայտը կարող է մնալ հայտերի հերթում՝ մինչև պատվերում նշված լրիվ քանակով արժեքորդերի և/կամ արտարժույթի գնումը կամ վաճառքը.

«Ծովայական հանձնարարական». հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի կատարում՝ տվյալ պահին շուկայում գոյություն ունեցող լավագույն գնով անմիջապես արժեքուղք և/կամ արտարժույթի գնելու կամ վաճառելու պայմանով.

«Գննան/վաճառքի լիմիտային պատվեր». հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի կատարում՝ դրանում ֆիքսված գնից ոչ բարձր (ոչ ցածր) գնով արժեքուղք գնելու (վաճառելու) պայմանով.

«Գննան/վաճառքի ստոպ պատվեր». հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը նախատեսում է պատվերի կատարում՝ դրանում նշված գնին բորսայում կամ բորսայից դուրս տվյալ արժեքորդի գինը հասնելու դեպքում.

«Գննան/վաճառքի ստոպ լիմիտային պատվեր». հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերում նշված հանձնարարական, որը միաժամանակ ներառում է գննան (վաճառքի) լիմիտային հանձնարարականը մի գնով և գննան (վաճառքի) ստոպ հանձնարարականը մեկ այլ գնով.

«Քորսայական գործարք». Ընկերության կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին շուկայի օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով կարգավորվող շուկայում կնքված գործարք.

«Արտարրսայական գործարք». Ընկերության կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին կարգավորվող շուկայից դուրս կատարված գործարք:

«Գործարքի վավերագիր». գործարքը կնքող բրոքերի կողմից կազմվող, գործարքի կնքումը հավաստող և հաշվապահության բաժին ներկայացվող փաստաթուղթ.

«Հաճախորդների միջոցների տիրապետում». Ընկերության կողմից հաճախորդի միջոցների (արժեքորդեր և/կամ դրամական միջոցներ) պահում կամ իր հաշվում հաշվառում կամ դրամք փաստացի տիրապետելու հնարավորություն:

«Սպասարկող բանկ». բանկ, որում Ընկերությունը ունի դրամային և արտարժութային հաշիվներ:

«Տեղեկատվության փոխանցման հուսալի միջոց». ցանկացած միջոց, որը հաճախորդին հնարավորություն է տալիս ստամենալ և պահպանել անձնապես իրեն ուղղված տեղեկատվությունը, և որը հետագայում հնարավորություն կտա այն լիարժեք օգտագործել և պահպանված տեղեկատվությունը վերարտադրել :

Սույն Կանոններում կիրառվող այլ հասկացություններն ունեն «Արժեքորդերի շուկայի մասին» ՀՀ Օրենքի և դրա հիման վրա ընդունված Ենթաօրենսդրական նորմատիվ ակտերով սահմանված նշանակությունները:

ՍԱՍ 1. ԱՐԺԵԹՎԹԵՐՈՎ ԲՐՈՁԵՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կանոն 1. Հաճախորդներին տրամադրվող տեղեկատվությունը պահանջվող տեղեկատվության կազմը և դրա ներկայացման կարգը՝ արժեքորդներով բրոքերային գործարքների իրականացման համար

1.1. Նախքան խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրի կնքումը և դրանց մատուցումը Ընկերությունը Հաճախորդին պետք է տրամադրի տեղեկատվություն հետևյալի մասին։

1.1.1. *Տեղեկատվություն Ընկերության և Ընկերության կողմից մատուցվող ծառայությունների մասին։*

1.1.1.1. Ընկերության անվանումը և կապի միջոցները;

1.1.1.2. տեղեկատվություն, թե ինչ լեզուներով Հաճախորդը կարող է կապ հաստատել Ընկերության հետ և ստանալ փաստաթղթեր և այլ տեղեկատվություն;

1.1.1.3. միմյանց հետ կապ հաստատելու և տեղեկատվություն փոխանակելու մեթոդները, ինչպես նաև պատվերների ընդունման և հաղորդման կարգը;

1.1.1.4. այն հիմքերը, որոնց համաձայն Ընկերությունը իրավասու է մատուցել ներդրումային ծառայություններ, ինչպես նաև Ընկերությանը լիցենզավորած և (կամ) գրանցած իրավասու մարմնի անվանումը և կապի միջոցները;

1.1.1.5. տեղեկատվություն Հաճախորդներին ներկայացվող հաշվետվությունների, դրանց ներկայացման հաճախականության և ժամկետների, ինչպես նաև ներկայացման կարգի մասին;

1.1.1.6. շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականության համառոտ նկարագիրը (Հաճախորդի պահանջի դեպքում՝ շահերի բախման քաղաքականության ամբողջ նկարագիրը):

1.1.2. *Տեղեկատվություն արժեքորդների մասին։*

1.1.2.1. Ընկերությունը Հաճախորդին պետք է ներկայացնի տվյալ արժեքորդների և դրանց հետ առնչվող ոխսկերի նկարագիրը։ Այդ նկարագրով պարզ և հասկանալի ձևով ներկայացվում են յուրաքանչյուր տեսակի (քաժնետում, պարտատում և այլն) արժեքորդի առանձնահատկությունները, ինչպես նաև դրանց առնչվող ոխսկերը։

1.1.2.2. Եթե Ընկերությունը Հաճախորդին տրամադրում է տեղեկություններ այնպիսի արժեքորդների մասին, որոնք այդ պահին հրապարակային առաջարկի առարկա են և այդ նպատակով ազդագիր է հրապարակվել, ապա նա Հաճախորդին պետք է տեղեկացնի, թե որտեղ է հրապարակված այդ ազդագիրը կամ որտեղից կարելի է այն ձեռք բերել։

1.1.2.3. Այն դեպքերում, եթե արժեքորդից բխող ոխսկերը երաշխավորված են երրորդ անձի կողմից, Ընկերությունը Հաճախորդին պետք է ներկայացնի տեղեկատվություն երաշխավորության և երաշխավորություն տվողի մասին։

1.1.3. Տեղեկատվություն գործարքի կնքման վայրի (միջոցի) մասին (ֆոնդային բորսա, այլ կարգավորվող շուկա կամ չկարգավորվող շուկա)։

1.1.4. *Տեղեկատվություն համապատասխան ծախսերի և միջնորդավճարների մասին։*

1.1.4.1. տվյալ ծառայությունից օգտվելու համար Հաճախորդի կողմից վճարման ենթակա համախառն գումարը՝ ներառյալ բոլոր միջնորդավճարները, ծախսերը և այլ վճարները, ինչպես նաև բոլոր հարկային վճարները, որոնք պահպում են Ընկերության կողմից՝ որպես հարկային գործարկալ։ Եթե հմարավոր չի լինում տեղեկացնել գանձման ենթակա ճշգրիտ գումարի մասին, ապա պետք է ներկայացնել հաշվարկման կարգը։

1.1.4.2. Եթե 1.1.4.1. ենթակետում նշված համախառն գումարի որևէ մաս վճարվում է արտարժույթով կամ ներկայացված է արտարժույթով, ապա նշվում է արտարժույթը, փոխանակման կուրսը և դրա հետ կապված ծախսերը։

1.1.4.3. վճարումներ կատարելու եղանակները։

1.2. Ընկերության կողմից Հաճախորդին տրամադրվող ողջ տեղեկատվությունը (այդ բոլով՝ գովազդային նյութերի տեղեկատվությունը) պետք է լինի պարզ, անկողմնակալ և չինհի ապակողմնորոշիչ:

1.3. Եթե տեղեկատվությունում առանձնահատուկ շեշտադրվել են ներդրումային ծառայություններից կամ արժեքային սպասվելիք օգուտները, ապա միաժամանակ պետք է ներկայացվի անկողմնակալ և աչքի ընկնող տեղեկատվություն համապատասխան ռիսկերի մասին:

1.4. Տեղեկատվությունը պետք է հասկանալի լինի ներդրումների բնագավառում միջին մակարդակի գիտելիքներ և փորձ ունեցող մարդկանց համար:

1.5. Տեղեկատվությունը չպետք է ներկայացվի այն ձևով, որ թաքցվեն կարևոր դրույթները կամ նախազգուշացումները, ինչպես նաև տպավորություն ստեղծվի, որ դրանք ոչ կարևոր են:

1.6. Այն դեպքերում, եթե տեղեկատվությունը պարունակում է համեմատություններ այլ անձանց հետ կամ այլ անձանց կողմից մատուցվող ներդրումային ծառայությունների հետ, ապա.

1.6.1. այդ համեմատությունները պետք է լինեն տեղին և իմաստալից ու պետք է ներկայացվեն անկողմնակալ և հավասարակշռված ձևով;

1.6.2. համեմատություններում պետք է նշվեն համեմատությունների համար հիմք հանդիսացած տեղեկությունների աղբյուրները;

1.6.3. համեմատություններում պետք է ներառվեն այն հիմնական փաստերը կամ ենթադրությունները, որոնք հիմք են հանդիսացել համեմատության կատարման համար:

1.7. Այն դեպքերում, եթե տեղեկատվությունը պարունակում է դրույթներ ներդրումային ծառայությունների, արժեքային կամ ֆինանսական ինդեքսի վերջին ժամանակներում դրսնորած վարքագիծի կամ ցուցանիշների մասին, ապա.

1.7.1. այդ դրույթները չպետք է մյուս դրույթների համեմատությամբ լինեն ավելի աչքի ընկնող;

1.7.2. այդ տեղեկատվությունը պետք է ներառի ներդրումային ծառայությունների, արժեքային կամ ֆինանսական ինդեքսի դրսնորած վարքագիծը կամ ցուցանիշները վերջին 5 տարվա համար (առկայություն դեպքում);

1.7.3. պետք է նշվեն տեղեկատվության աղբյուրները;

1.7.4. այդ տեղեկատվությունը պետք է ներառի նախազգուշական դրույթ այն մասին, որ նախկինում ցուցաբերած վարքագիծը կամ նախկին ցուցանիշները չեն նշանակում, որ դրանք շարունակվելու են նաև ապագայում;

1.7.5. այն դեպքում, եթե դրանք համախառն ցուցանիշներ են, այսինքն՝ ներառված չեն հարկերի, միջնորդավճարների կամ նման այլ վճարների գումարները, պետք է բացահայտվի այդ հանգամանքը:

1.8. Տրամադրվող տեղեկատվությունը Հաճախորդին պետք է հնարավորություն տա հասկանալու իրեն առաջարկվող կոնկրետ ծառայության և արժեքային էությունը և դրանց հետ կապված ռիսկերը: Այդ տեղեկատվությունը կարող է ներկայացվել Հաճախորդին ստանդարտ ձևով (մասնավորապես՝ գրքույկների ձևով):

1.9. Սույն կանոնի 1.1-1.8. կետերով սահմանված տեղեկությունները հաճախորդին են ներկայացվում բանավոր կամ ստանդարտ գրավոր ձևով (գրքույկի տեսքով):

1.10. Մինչև բրոքերային ծառայությունների մատուցման պայմանագիր կնքելը Ընկերությունը Հաճախորդին տրամադրում է նաև սույն Կանոններով սահմանված բրոքերային ծառայությունների մատուցումը կարգավորող իրավական ակտը(երբ) դրա(նց) հետ ծանոթանալու համար:

1.11. Ընկերությունն պարտավոր է մինչև Պատվերի ընդունումը Հաճախորդից պահանջել տեղեկատվություն մատուցվող բրոքերային ծառայության կամ արժեքային վերաբերյալ հաճախորդի գիտելիքների և փորձի,մասնավորապես՝

1) տեղեկություններ այն ներդրումային ծառայությունների, արժեքային դրույթների և արժեքային մասին, որոնց հետ որևէ կերպ առնչվել է հաճախորդը.

2) հաճախորդի կողմից արժեքությունը կատարված գործարքների բնույթը , ծավալը և հաճախականությունը, ինչպես նաև ժամանակահատվածը, որի ընթացքում կատարվել են այդ գործարքները

3) հաճախորդի կրթական մակարդակը, մասնագիտությունները և գրադարձները:

1.12. Սույն կանոնի 1.11. կետով սահմանված տեղեկությունները ներկայացվում են Հավելված 1-ին համապատասխան:

1.13. Այն դեպքում, եթե Ընկերությունը Հաճախորդի կողմից տրամադրված տեղեկատվության հիման վրա գտնում է, որ իր կողմից մատուցվող բրոքերային ծառայությունը կամ արժեքությունը չի համապատասխանում հաճախորդի պահանջներին, ապա Ընկերությունը բանավոր կերպով զգուշացնում է Հաճախորդին այդ մասին:

1.14. Այն դեպքում, եթե Հաճախորդը չի տրամադրում սույն կանոնի 1.11. կետով նշված տեղեկատվությունը կամ տրամադրում է ոչ բավարար տեղեկատվություն, ապա Ընկերությունը պարտավոր է բանավոր կերպով զգուշացնել Հաճախորդին այն մասին, որ Հաճախորդի նման վարքագիծը բույլ չի տալիս գնահատել, թե արդյո՞ք տվյալ ծառայությունը կամ արժեքությունը համապատասխանում են Հաճախորդի պահանջներին:

1.15. Նախքան պայմանագրի կնքումը և բրոքերային ծառայությունների մատուցումը Ընկերությունը, դասակարգում է հաճախորդին՝ որպես պրոֆեսիոնալ և ոչ պրոֆեսիոնալ՝ համապատասխան նշում կատարելով: Որպես պրոֆեսիոնալ հաճախորդ կարող են դասակարգվել բացառապես որակավորված ներդրողները՝ իրենց համաձայնությունը տալու դեպքում:

1.16. Այն հաճախորդները, որոնք Օրենքում նշված ներդրումային ծառայություններից որևէ մեկի կամ բոլոր ծառայությունների մասով տվել են իրենց համաձայնությունը որպես պրոֆեսիոնալ որակվելու համար, գրավոր հայտարարություն են ներկայացնում Ընկերության՝ համաձայն Հավելված 2-ի, այն մասին, որ.

- 1) համաձայն են որակվել որպես պրոֆեսիոնալ հաճախորդ,
- 2) տեղյակ են, որ որպես պրոֆեսիոնալ հաճախորդ որակվելու դեպքում հաճախորդների պաշտպանությանն ուղղված օրենսդրական որոշակի պահանջներ չեն գործում իրենց նկատմամբ և այդ պատճառով իրենք կորցնում են որոշակի պաշտպանվածություն:

Կանոն 2. Բրոքերային ծառայությունների մատուցման Պայմանագիրը

2.1. Պայմանագիրը սահմանում է՝

- 1). Ընկերության և Հաճախորդի իրավունքներն ու պարտականությունները,
- 2). ներդրումային ծառայությունների դիմաց վարձատրության չափի հաշվարկման և վճարման կարգը,
- 3). Հաճախորդին հաշվետվությունների և այլ փաստարդերի տրամադրման կարգը, ժամկետները և ձևը,
- 4). Հաճախորդի հետ կապի իրականացման կարգը, ինչպես նաև այն միջոցները, որոնք տվյալ Հաճախորդի համար հանդիսանում են տեղեկատվության փոխանակման հուսալի միջոցներ,
- 5). Պայմանագրի պահանջների շպահանման համար կողմերի պատասխանատվությունը,
- 6). Կողմերի միջև առաջացող վեճերի լուծման կարգը,
- 7). Պայմանագրի գործողության ժամկետը, փոփոխությունների և լրացումների կատարման, գործողության դադարեցման կարգը, այդ բվում՝ Հաճախորդի կողմից պայմանագիրը միակողմանիորեն լուծելու իրավունքը՝ Ընկերությանը առնվազն 10 օր առաջ տեղեկացնելու պայմանով,
- 8). Պայմանագրի դադարեցման դեպքում հաճախորդի միջոցների վերադարձման կարգը,
- 9). օրենքով նախատեսված պարտադիր այլ տեղեկություններ:

2.2. Ի լրումն սույն կանոնի 2.1. կետում նշված տեղեկությունների՝ Պայմանագիրը կարող է պարունակել նաև Օրենքին, նորմատիվ իրավական ակտերին և Ընկերության ներքին կանոններին ու կանոնակարգերին չհակասող այլ դրույթներ:

2.3. Ընկերության Խորհուրդը կարող է իր որոշմամբ սահմանաել Պայմանագրի օրինակելի ձև:

2.4. Ընկերության հետ Պայմանագիր կնքած Հաճախորդին Ընկերությունը շնորհում է նաև նույնականացնող համար /չկրկնվող տարբերակից ծածկագիր/, որը հնարավորություն է ընձեռում նույնականացնել Հաճախորդին:

2.5. Նույնականացնող համարը /չկրկնվող տարբերակից ծածկագիրը/ բաղկացած է երեք սիմվոլներից և հինգ նիշերից.

BR	F/C	X1X2	X3X4X5
Ծառայության տեսակը	Հաճախորդի տեսակը	Պայմանագրի տարեթիվ	Պայմանագրի հերթական համարը
Հաճախորդի բորսայական ծածկագիր*			

- **BR-** առաջին երկու սիմվոլները արտահայտում են այն, որ Ընկերության հետ Պայմանագիր կնքած Հաճախորդին մատուցվում է բրոքերային ծառայություն,
- **F/C** -երրորդ սիմվոլը (F կամ C) արտահայտում է Ընկերության հետ Պայմանագրի կնքած Հաճախորդի տեսակը՝ F -ֆիզիկական անձ կամ C-իրավաբանական անձ,
- **X1X2** - սույն նիշերը արտահայտում են Պայմանագրի կնքման տարեթվի վերջին երկու նիշը (օրինակ՝ 2012թ. կնքված Պայմանագրի համար սույն նիշերը կլինեն՝ 12),
- **X3X4X5** -սույն նիշերը արտահայտում են Հաճախորդի հետ կնքված Պայմանագրի հերթական համարը: Պայմանագրի համարակալումը վերսկավում է յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա սկզբից, ընդ որում այն շարունակում է անկախ վերը նշված երրորդ սիմվոլի փոփոխությունից, այսինքն՝ հաճախորդի տիպից:

2.6. Սույն կանոնի 2.5. կետով սահմանված նույնականացնող համարի հինգ նիշերը միասին (**X1X2X3X4X5**) կարգավորովով շուկայում բրոքերային գործարքների իրականացման դեպքում նաև հանդիսանում են տվյալ Հաճախորդի համար կարգավորվող շուկայի ծածկագիրը / *հաճախորդի բորսայական ծածկագիր /:

Կանոն 3. Արժեթղթերով պատվերի ձևը, գրանցումը, դրանում ներառվող տեղեկությունները, պատվերի ներկայացման, հետկանշման և դրանում փոփոխությունների կատարման կարգը

3.1. Հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերը պետք է գրանցվի այն ստանալու օրը և պետք է ներառի հետևյալ տեղեկությունները՝

- 1) հաճախորդի անուն ազգանունը (անվանումը) կամ հաճախորդին նույնականացնող համարը (սահմանվում է հերթականության սկզբունքով)
- 2) պատվերի տրման ժամանակը (րոպե/ժամ/օր/ամիս/տարի).
- 3) հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրի համարը և ամսաթիվը.
- 4) բողարկողի անվանումը.
- 5) արժեթղթերի դասը.
- 6) գործարքի տիպը (կարգավորվող շուկա/ կարգավորվող շուկայից դուրս).
- 7) գործարքի տեսակը (առք, վաճառք).
- 8) պատվերի տեսակը.
- 9) արժեթղթերի քանակը, միավոր գինը, ընդհանուր ծավալը.
- 10) պատվերն ընդունող գործառնական բաժնի համապատասխան աշխատակցի անուն ազգանունը ստորագրությունը.
- 11) գործարքի կնքման վայրը.
- 12) հաճախորդի կողմից տրված առանձնահատուկ ցուցումներ.

- 13) պայմանագրով նախատեսված այլ տեղեկություններ՝ սահմանված Ընկերության և հաճախորդի փոխադարձ համաձայնությամբ:
- 3.2. Սույն կանոնի 3.1. կետով սահմանված տեղեկությունները ներկայացվում են Հավելված 3-ի համապատասխան։
- 3.3. Հաճախորդի կողմից Ընկերությանը տրվող պատվերը պետք է ներառի՝
- 3.3.1. հանձնարարականի հետևյալ տեսակները՝ ըստ գնային պայմանների՝
- 1) Շուկայական հանձնարարական
  - 2) Գնման/վաճառքի լիմիտային հանձնարարական
  - 3) Գնման/վաճառքի ստոպ հանձնարարական
  - 4) Գման/վաճառքի ստոպ լիմիտային հանձնարարական։
- 3.3.2. հանձնարարականի հետևյալ տեսակները՝ ըստ ժավալային պայմանների՝
- 1) Բավարարել լրիվ
  - 2) Բավարարել մասնակի
  - 3) Հանել մնացորդը։
- 3.3.3. հանձնարարականի հետևյալ տեսակները՝ ըստ ժամանակային պայմանների՝
- 1) Անմիջապես բավարարել կամ հանել
  - 2) Պահել հերթում մինչև բավարարումը։
- 3.4. Հաճախորդի արժեքթերով և/կամ դրամական միջոցներով գործարքների կնքման համար հիմք է հանդիսանում միայն հաճախորդի կողմից Հավելված 3-ի համապատասխան լրացված և Ընկերությանը ներկայացված պատվերը։ Վերջինս ներկայացված է համարվում, եթե այն ուղարկվել է փոստով, ֆաքսով կամ ներկայացվել է առձեռնությամբ։
- 3.5. Հաճախորդի կողմից պատվերը տրվում է երկու օրինակից, ընդ որում մեկ օրինակը մնում է Ընկերությանը, իսկ մյուս օրինակը «Պատվերն ընդունված է» նշագրմամբ և բրոքերի ստորագրությամբ վերադարձվում է հաճախորդին։
- 3.6. Այն դեպքում, եթե հաճախորդի կողմից ներկայացված պատվերով գործարքի կատարումը հակասում է վերջինիս ներդրումային նպատակներին Ընկերությունը պարտավոր է անմիջապես մինչև պատվերի կատարումը տեղեկացնել այդ մասին հաճախորդին, իսկ վերջինս էլ պարտավոր է ետ կանչել իր պատվերը, դրանում կատարել համապատասխան փոփոխություններ կամ փոփոխել կանոն 3.1. կետի համաձայն ներկայացված տեղեկությունները։
- 3.7. Հաճախորդը կարող է ետ կանչել ներկայացրած պատվերը՝ համաձայն Հավելված 4-ի կամ պատվերում ծավալային կամ ժամանակային պայմանների փոփոխություններ կատարել՝ համաձայն Հավելված 5-ի, եթե տվյալ պատվերով դեռևս գործարք չի կնքվել Ընկերության կողմից։
- 3.8. Պատվերում ներառվող տեղեկությունների փոփոխության դեպքում հաճախորդը պարտավոր է մինչև Ընկերության կողմից տվյալ պատվերով գործարքի կնքումը նոր, փոփոխված տեղեկություններ պարունակող պատվերը, Հավելված 5-ին համապատասխան, ներկայացնել բրոքերային գործառնությունների բաժին։ Վերջինս ներկայացված է համարվում, եթե այն ուղարկվել է փոստով, ֆաքսով կամ ներկայացվել է առձեռնությամբ։
- 3.9. Արտակարգ իրավիճակներում, եթե անհրաժեշտություն է առաջացել հաճախորդի միջոցների հավանական կորուստը կանխելու կամ նվազեցնելու համար ձեռնարկել համապատասխան միջոցառումներ, հաճախորդի կողմից փոփոխված տեղեկություններ պարունակող պատվերը կարող է տրվել նաև Ընկերության և հաճախորդի միջև համաձայնեցված տեղեկատվության փոխանցման հուսալի միջոցով։ Տվյալ դեպքում հաճախորդի կողմից տրված բոլոր այն պատվերները, որոնք չեն ներկայացվել սույն կանոնի 3.4. և/կամ 3.8. կետի համաձայն, պետք է մինչև պատվերի տրման հաջորդ աշխատանքային օրը սահմանված կարգով ներկայացվեն Ընկերությանը։
- 3.10. Հաճախորդի կողմից փոփոխված տեղեկություններ պարունակող պատվերը տրվում է երկու օրինակից, ընդ որում մեկ օրինակը մնում է Ընկերությունում, իսկ մյուս օրինակը «Պատվերն ընդունված է» նշագրմամբ և բրոքերի ստորագրությամբ վերադարձվում է հաճախորդին։

3.11. Ընկերության համապատասխան որակավորում ունեցող յուրաքանչյուր բրոքերի կողմից առանց համապատասխան դեկավարի (կամ գործադիր տնօրենի) վավերացման, պատվերի հիման վրա կնքվող գործարքի թույլատրելի առավելագույն սահմանաշափր կազմում է 50 (Հիսուն) միլիոն ՀՀ դրամ:

3.12. Սույն կանոնի 3.11. կետով նախատեսված սահմանաշափր գերազանցելու դեպքում՝ համապատասխան դեկավարը (կամ գործադիր տնօրենը) պարտավոր է ստորագրել Ընկերությունում մնացող պատվերի օրինակը՝ վերջինիս վրա կատարելով «Պատվերը վավերացված է» նշագրումը:

3.13. Ընկերությունը վարում է գրանցումներ հաճախորդի կողմից տրված յուրաքանչյուր պատվերի մասով պատվերների գրանցամատյանում: Այդ գրանցումները պետք է կատարվեն պատվերների ստացման պահից անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան տվյալ աշխատանքային օրվա ավարտը:

3.14. Հաճախորդի կողմից տրված յուրաքանչյուր պատվերի մասին գրանցումները առնվազն ներառում են հետևյալ տեղեկությունները

- 1) հաճախորդի անուն ազգանունը (անվանումը) կամ հաճախորդին նույնականացնող համարը (սահմանվում է հերթականության սկզբունքով)
- 2) հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրի համարը և ամսաթիվը.
- 3) թողարկողի անվանումը.
- 4) արժեքորերի դասը.
- 5) գործարքի տիպը (կարգավորվող շուկա/ կարգավորվող շուկայից դուրս).
- 6) գործարքի տեսակը (առք, վաճառք).
- 7) պատվերի տեսակը.(շուկայական, լիմիտային և այլն)
- 8) արժեքորերի քանակը, միավոր գինը, ընդհանուր ծավալը.
- 9) պատվերն ընդունող աշխատակցի անուն ազգանունը ստորագրությունը.
- 10) հաճախորդի կողմից տրված առանձնահատուկ ցուցումներ
- 11) պատվերի ստացման ժամանակը (րոպե/ժամ/օր/ամիս/տարի).

Կամոն 4. Արժեքորերով բրոքերային գործարքների կնքման, կատարման և գրանցման կարգը

4.1. Հաճախորդը մինչև պատվերի ներկայացումը պարտավոր է Ընկերությանը տրամադրել նաև՝

- 1) իրավաբանական անձի անունից պատվեր ներկայացնելու իրավասություն ունեցող անձի լիազորությունը հաստատող փաստաթուղթը (լիազորագրի անհրաժեշտության դեպքում) և պատվեր ներկայացնող անձի անձնագրի պատճենը: Ֆիզիկական անձանց համար՝ միայն անձնագրի պատճենը.
- 2) արժեքորերի վաճառքի պատվեր ներկայացնելու դեպքում՝ վաճառքի առարկա հանդիսացող արժեքորերի նկատմամբ սեփականության իրավունքը հավաստող փաստաթուղթը:

4.2. Բրոքերը պատվերի ընդունումից հետո պատվերի մեջ ներառված՝ գործարքի կնքման համար բոլոր անհրաժեշտ տվյալների հիման վրա կազմում է բրոքերային հայտերը: Ընկերության հաճախորդների կողմից ներկայացված պատվերները ենթակա են առաջնահերթ կատարման Ընկերության դիմերային հայտերի նկատմամբ:

4.3. Ընկերության կողմից գործարքները կնքվում են՝

- 1) ֆոնդային բորսայում՝ բրոքերի կողմից բորսայական առևտրի ընթացքում հայտ ներկայացնելու միջոցով.
- 2) ֆոնդային բորսայից դուրս՝ բրոքերի կողմից ֆոնդային բորսայից դուրս արժեքորերի գնման/վաճառքի առաջարկ ներկայացնելու միջոցով:

4.4. Ֆոնդային բորսայում բրոքերի կողմից գործարքները կնքվում և կատարվում են ֆոնդային բորսայի կողմից սահմանված կանոններին համապատասխան:

4.5. Արտաքրոսայական գործարքներն Ընկերության կողմից կատարվում են արժեքորերի շուկան կարգավորող ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Արտաքրոսայական գործարքների

իրականացման առանձնահատկությունները սահմանվում են Ընկերության և հաճախորդի միջև կնքված արտարրայական գործարքի կնքման պայմանագրով:

4.6. Եթե հաճախորդը պատվերը ներկայացնում է մինչև տվյալ օրվա ժամը 11:00, ապա գործարքը կատարվում է մինչև տվյալ գործառնական օրվա ավարտը, իսկ 11:00-ից հետո տրված պատվերները՝ հաջորդ գործառնական օրը:

4.7. Պատվերը ձևակերպելուց առաջ և հաճախորդին պատշաճ ձևով ներկայացվում է պատվերի առարկա հանդիսացող արժեքորդերի և նրանցում ներդրումներ կատարելու հետ կապված ոիսկերը, որից հետո Հաճախորդը տախս է իր համաձայնությունը կրել իր պատվերի առարկա հանդիսացող արժեքորդերի և նրանցում ներդրումներ կատարելու հետ կապված ոիսկերը համաձայն Հավելված 3-ի:

4.8. Ընկերությունը վարում է գրանցումներ հաճախորդի հետ կնքված յուրաքանչյուր բրոքերային գործարքի մասով գրանցամատյանում: Այդ գրանցումները պետք է կատարվեն գործարքի կնքման պահից անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան տվյալ աշխատանքային օրվա ավարտը:

4.9. Բրոքերային գործարքների մասով գրանցումները պետք է վարվեն այնպիսի եղանակով կամ միջոցներով, որպեսզի բավարարվեն հետևյալ պայմանները.

1) Կենտրոնական բանկի պահանջով այդ գրանցումները պետք է հասանելի և մատչելի լինեն Կենտրոնական բանկին և պետք է հնարավոր լինի վերծանել կատարված յուրաքանչյուր գործարքի յուրաքանչյուր փուլ,

2) Եթե այդ գրանցումներում փոփոխություններ կամ լրացումներ են կատարվում, ապա դրանք պետք է կատարվեն այնպես, որպեսզի հնարավոր լինի պարզել այդ գրանցումների սկզբնական բովանդակությունը և յուրաքանչյուր փոփոխությունը կամ լրացումը,

3) պետք է բացառվի երրորդ անձանց կողմից այդ գրանցումների չթույլատրված օգտագործումը:

Կանոն 5. Գործարքի վավերագրի ձևը, դրանում ներառվող տեղեկությունները և հաշվապահության բաժին դրա ներկայացման կարգը

5.1. Գործարք կնքելուց անմիջապես հետո բրոքերի կողմից լրացվում է գործարքի վավերագրը՝ երկու օրինակից, որը պետք է ներառի հետևյալ տեղեկությունները՝

- 1) վավերագրի հերթական (անհատական) համարը.
- 2) վավերագրի լրացման ժամանակը (րոպե/Ժամ/օր/ամիս/տարի).
- 3) համապատասխան պատվերի համարը.
- 4) բողարկողի անվանումը.
- 5) արժեքորդի դասը.
- 6) գործարքի կնքման ժամանակը (րոպե/Ժամ/օր/ամիս/տարի).
- 7) գործարքի տիպը (կարգավորվող շուկա/ կարգավորվող շուկայից դուրս).
- 8) գործարքի տեսակը (առք, վաճառք).
- 9) գործարքի բնույթը, եթե գործարքի տեսակը առք կամ վաճառք չէ (արժեքորդերի բաժանորդագրություն, օպջիոնի իրականացում և այլն).
- 10) գործարքի առարկա հանդիսացած արժեքորդերի բանակը, մեկ արժեքորդի գինը և գործարքի ընդհանուր գումարը.
- 11) կարգավորվող շուկայից դուրս գործարքի դեպքում՝ գործարքի հանդիպակաց կողմ հանդիսացող բրոքերային ընկերության անվանումը կամ այլ անձի հետ կնքված գործարքի համար հիմք հանդիսացած փաստաթղթի համարը և ամսաթիվը.
- 12) գործարքի կատարման (վերջնահաշվարկի) պայմանները.
- 13) գործարքը կնքող բրոքերի անունը, ազգանունը և ստորագրությունը:

5.2. Սույն կանոնի 5.1. կետով սահմանված տեղեկությունները ներկայացվում են Հավելված 6-ի համապատասխան:

5.3. Բրոքերի կողմից լրացված գործարքի վավերագրի 2-րդ օրինակը մինչև գործարքի կնքման օրվա ավարտը ներկայացվում է հաշվապահության բաժին:

5.4. Եթե Ընկերությունը հաճախորդներից արժեքավոր գործարքների կատարման պատվերներ է ընդունում և հաղորդում, ապա պատվերի հաղորդումից հետո անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան տվյալ աշխատանքային օրվա ավարտը պետք է կատարվի գրանցումներ ընդունված և հաղորդված պատվերների մասին: Այդ գրանցումները ներառում են հետևյալ տեղեկությունները:

- 1) հաճախորդի անունը, ազգանունը (անվանումը) և/կամ հաճախորդին նույնականացնող համարը,
- 2) այն անձի անվանումը կամ նույնականացնող համարը, ում հաղորդվել է պատվերը
- 3) հաղորդված պատվերի պայմանները
- 4) պատվերի հաղորդման ամսաթիվը և ճշգրիտ ժամը՝ հաջորդաբար նշելով տարին, ամիսը, օրը, ժամը և րոպեն:

Կանոն 6. Հաճախորդին պատվերի կատարման արդյունքների և հաճախորդի արժեքավոր գործարքների ու դրամական միջոցների մասին հաշվետվությունների ներկայացման կարգը և ձևը

6.1. Պատվերի հիման վրա արժեքավոր գնման կամ վաճառքի յուրաքանչյուր գործարքը կնքելուց հետո անհապաղ, սակայն ոչ ուշ քան գործարքի կնքման հաջորդ աշխատանքային օրվա ավարտը Ընկերությունը պարտավոր է հաճախորդին առձեռն ներկայացնել կամ տեղեկատվության փոխանցման հուսալի միջոցով տրամադրել գործարքի կնքման վերաբերյալ հաշվետվություն (ընթացիկ հաշվետվություն):

6.2. Ընթացիկ հաշվետվությունը պետք է ներառի՝

- 1) Ընկերության անվանումը,
- 2) հաճախորդի անունը, ազգանունը (իրավաբանական անձի դեպքում՝ անվանումը) կամ հաճախորդին նույնականացնող համարը,
- 3) գործարքի կնքման ամսաթիվը՝ հաջորդաբար նշելով տարին, ամիսը, օրը,
- 4) գործարքի կնքման ժամը՝ հաջորդաբար նշելով ժամը և րոպեն,
- 5) հաճախորդի կողմից տրված պատվերի տեսակը (շուկայական, լիմիտային և այլն),
- 6) գործարքի կնքման վայրը (նշվում է ֆոնդային բորսայի անվանումը, այլ կարգավորվող շուկայի անվանումը կամ «չկարգավորվող շուկա»),
- 7) արժեքավոր տարրերակիչ ծածկագիրը, բողարկման համարը (բացակայության դեպքում՝ բողարկողի անվանումը և արժեքավոր տեսակը, իսկ ածանցյալ գործիքի դեպքում՝ դրա նկարագիրը),
- 8) պատվերում նշված գործարքի տեսակը (առք, վաճառք),
- 9) պատվերի բնույթը, եթե պատվերում նշված գործարքի տեսակը առք կամ վաճառք չէ (արժեքավոր բաժանորդագրություն, օպցիոնի իրականացում և այլն),
- 10) արժեքավոր քանակը (ծավալային արժեքավոր դեպքում՝ անվանական արժեքը),
- 11) միավորի գինը (ծավալային արժեքավոր դեպքում չի լրացվում),
- 12) ընդհանուր ծավալը,
- 13) գանձված միջնորդավճարների կամ այլ վճարների համախառն գումարը, իսկ ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդի պահանջի դեպքում՝ նաև դրանց բացվածքը,
- 14) հաճախորդի կողմից վճարումները կատարելու պայմանները և ժամկետը, եթե դրանց մասին հաճախորդը նախօրոք չի տեղեկացվել (բանկային հաշվեհամարը և այլն),
- 15) այն փաստի մասին, որ հաճախորդի տեսանկյունից գործարքի մյուս կողմը հանդես է եկել այդ ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի խմբի մեջ գտնվող որևէ անձ կամ այդ ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի մեկ այլ հաճախորդ, եթե գործարքը չի իրականացվել այնպիսի կարգավորվող շուկայում, որն ապահովում է գործարքի մի կողմի անհայտ լինելը մյուսի համար:

- 6.3. Սույն կանոնի 6.2. կետով սահմանված տեղեկությունները ներկայացվում են Հավելված 7-ի համապատասխան:
- 6.4. Եթե հաճախորդի պատվերը կատարվում է մասնաբաժիններով, ապա Ընկերությունը հաճախորդին ընթացիկ հաշվետվություն է ներկայացնում ըստ յուրաքանչյուր մասնաբաժնի:
- 6.5. Սույն կանոնի համաձայն հաճախորդին ներկայացվող հաշվետվությունները պետք է ներառեն հետևյալ տեղեկությունները՝
- 1) հաշվետվության ներկայացման ամսաթիվը.
  - 2) Ընկերության անվանումը և կազմակերպական-իրավական տեսակը.
  - 3) Ընկերության գործադիր տնօրենի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը
  - 4) պետք է վավերացված լինեն Ընկերության կնիքով:
- 6.6. Ընկերությունը պարտավոր է յուրաքանչյուր ամսվա համար մինչև տվյալ ամսին հաջորդող ամսվա 15-ր իր հաճախորդին առձեռն տրամադրել (փոստով ուղարկել) վերջինիս պատվերների հիման վրա կատարված գործադրքների և արժեթղթերով ու դրամական միջոցներով հաշիվների շարժի վերաբերյալ հաշվետվություններ (պարբերական հաշվետվություններ):
- 6.7. Հաճախորդի պատվերների հիման վրա կատարված գործադրքների վերաբերյալ պարբերական հաշվետվությունը՝ ըստ կնքված յուրաքանչյուր գործարքի, պետք է ներառի՝
- 1) գործարքի տեսակը (առք, վաճառք).
  - 2) բողարկողի անվանումը.
  - 3) արժեթղթերի դասը.
  - 4) գործարքի առարկա հանդիսացած արժեթղթերի քանակը, մեկ արժեթղթի գինը և գործարքի ընդհանուր գումարը.
  - 5) գործարքի կնքման ամսաթիվը (օր/ամիս/տարի).
  - 6) գանձվող միջնորդավճարի մեծությունը.
  - 7) գործարքի կատարման (վերջնահաշվարկի) պայմանները.
  - 8) Ընկերության կողմից սահմանված այլ տեղեկություններ:
- 6.8. Սույն կանոնի 6.7. կետով սահմանված տեղեկությունները ներկայացվում են Հավելված 8-ի համապատասխան:
- 6.9. Հաճախորդի արժեթղթերով և դրամական միջոցներով հաշիվների շարժի վերաբերյալ պարբերական հաշվետվությունը՝ ըստ կնքված յուրաքանչյուր գործարքի, պետք է ներառի՝
- 1) հաճախորդի հաշվի տեսակը (արժեթղթերի, դրամական միջոցների) և համարը.
  - 2) ամսաթիվը (օր/ամիս/տարի).
  - 3) գործարքի, որի հիման վրա կատարվել է արժեթղթերի և/կամ դրամական միջոցների շարժը, հերթական համարը գործադրքների վերաբերյալ պարբերական հաշվետվությունում.
  - 4) հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում նուտքերը.
  - 5) հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ելքերը.
  - 6) հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում հաշվի մնացորդը.
  - 7) Ընկերության կողմից սահմանված այլ տեղեկություններ:
- 6.10. Սույն կանոնի 6.9. կետով սահմանված տեղեկությունները ներկայացվում են Հավելված 9-ի համապատասխան:
- 6.11. Սույն կանոնի համաձայն հաճախորդին ներկայացվող հաշվետվությունները պետք է ներառեն հետևյալ տեղեկությունները՝
- 1) հաշվետվության ներկայացման ամսաթիվը.
  - 2) Ընկերության անվանումը և կազմակերպական-իրավական տեսակը.
  - 3) Ընկերության գործադիր տնօրենի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը
  - 4) պետք է վավերացված լինեն Ընկերության կնիքով:
- 6.12. Սույն կանոնի 6.1. և 6.6. կետերով սահմանված հաշվետվություններից յուրաքանչյուրը Հաճախորդին են տրամադրվում երկու օրինակից: Վերջինս ստորագրելով յուրաքանչյուր հաշվետվության մեկ օրինակի վրա հաստատեում է, որ ստացել է այն:

Կանոն 7. Քրոքերային գործունեություն իրականացնելու արդյունքում առաջացող ռիսկերը և դրանց կանխարգելման ուղղված միջոցառումները

7.1. Ընկերությունը պարտավոր է տեղեկացնել Հաճախորդին այն մասին, որ արժեքորում ցանկացած ներդրում իր բնույթով հանդիսանում է ռիսկային: Արժեքորդերի շուկայում գործարքներ կատարելիս ներդրողը առնչվում է հետևյալ ռիսկերի հետ.

- 1) **Ֆինանսական գործիքների գների փոփոխության ռիսկ.** արժեքորդերի շուկայական գները և դրանց փոփոխությունները չեն գտնվում Ընկերության հսկողության տակ: Նշված պատճառով արժեքորդերում ներդրման դեպքում հնարավոր է նաև հաճախորդի պորտֆելի արժեքի նվազում, ընդհուած մինչև ամբողջ պորտֆելի կորուստը:
- 2) **Իրացվելիության նվազման ռիսկ.** այս ռիսկը կապված է տվյալ գործիքի նկատմամբ շուկայի այլ մասնակիցների հետաքրքրության նվազման հետ: Ֆինանսական գործիքի իրացվելիությունը կախված է բողարկողների կորպորատիվ գործողություններից, նրանց ֆինանսատնտեսական գործունեությունից, ընդհանուր շուկայի վիճակից, բորսաների ներքին կանոններից, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ տվյալ ֆինանսական գործիքի գնի, հետևաբար նաև հաճախորդի պորտֆելի արժեքի վրա:
- 3) **Օրենսդրության փոփոխության ռիսկ.** այս ռիսկը կապված է պետական իշխանության մարմինների և շուկաները կարգավորող այլ մարմինների գործողությունների հետ, որի հետևանքով հաճախորդը կարող է կրել զգալի կորուստներ:
- 4) **Ենթակառուցվածքային ռիսկ.** այս ռիսկը կապված է դեպոզիտարիաների, բորսաների, հաշվարկաքիրինգային կազմակերպությունների աշխատանքների հետ, որոնց գործունեությունում ընդհատումները կարող են հանգեցնել հաճախորդի ակտիվների անվերադառնալի կորուստների:
- 5) **Էլեկտրոնային առևտրային համակարգերի օգտագործման հետ կապված ռիսկեր.** այս ռիսկերը կապված են համակարգչային սարքավորումների, ծրագրային ապահովման անսարքության առաջացման, էլեկտրասնուցման, կապի ընդհատումների և այլնի հետ, որոնք կարող են նպաստել հաճախորդի ակտիվների կորուստների:
- 6) **Այլ ռիսկեր.** Վերը թվարկված ռիսկերի ցանկը սպառիչ չէ, քանի որ ներդրումային գործունեությունը կարող է ուղեկցվել նաև այլ ռիսկերով:

7.2. Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ռիսկը շուկայի օբյեկտիվ իրականությունն է, նրանից չի կարելի խուսափել. ուստի Ընկերությունը կարևորում է ռիսկերի կառավարման արդյունավետ համակարգ ունենալու հանգամանքը, որի նպատակն է կանխատեսել և հնարավորինս կանխել և/կամ նվազեցնել Ընկերության և հաճախորդների ռիսկերը՝ դրանց հետևանքները վերացնելու փոխարեն: Այս առումով Ընկերությունն իրականացնում է ռիսկերի կանխարգելմանն ուղղվող հետևյալ հիմնական միջոցառումները.

- 1) բողարկողների մանրամասն վերլուծություն (առաջին հերթին Ընկերությունն ուշադրություն է դարձնում հետևյալ գործուների առկայությանը՝ եռանդուն և վճռական կառավարիչների արհեստավարժ թիմ, ուղմակարության հստակ պատկերացում և մանրամասն գործարարության ծրագիր (քիզնես-պլան), շուկայում առաջատար դիրքեր գրավելու ներուժ, սպառողական պահանջարկի բավարարման լայն հնարավորություններ, ֆինանսական ցուցանիշներ, բափանցիկություն և կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների պահպանում և այլն).
- 2) ներդրումային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիա.
- 3) առկա և պոտենցիալ հաճախորդներին (անկախ ներդրումային ծառայությունների մատուցման պայմանագրի ժամկետի ավարտից) իրագեկում բարձր

հուսալիությամբ և եկամտաքերությամբ բնութագրվող ներդրումային նախագծերի վերաբերյալ:

7.3. Քրոքերային գործունեություն իրականացնելու արդյունքում առաջացող հնարավոր ռիսկերի վերլուծությունը (բացահայտումը, գնահատումը և վերահսկումը) Ընկերության ռազմավարական պլանավորման, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի գնահատման անբաժանելի մասն է հանդիսանում:

ՍԱՍ 2. ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹՈՎ ԲՐՈՁԵՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կանոն 8. Հաճախորդի կողմից արտարժույթով պատվերների ներկայացման կարգը

8.1. Հաճախորդի համար և նրա հաշվին արտարժույթով գործարքների կնքման համար հիմք է հանդիսանում միայն մինչև տվյալ գործարքի կնքումը հաճախորդի կողմից Ընկերության բրոքերային գործառնությունների բաժին ներկայացված Պատվերը:

8.2. Հաճախորդի կողմից Պատվերները ներկայացվում են սույն կանոնների անբաժանելի մասը կազմող Հավելված 10-ի համապատասխան:

8.3. Հաճախորդի կողմից Ընկերությանը ներկայացվող Պատվերը պետք է պարտադիր նշում պարունակի այն մասին թե տվյալ պատվերը բորսայական գործարքի կատարման Պատվեր է, թե արտարորսայական գործարքի կատարման պատվեր:

8.4. Հաճախորդը կարող է Ընկերությանը ներկայացնել արտարժույթով բրոքերային գործարքի կատարման Պատվերի հետևյալ տեսակները՝ ըստ գնային պայմանների.

- Ա) Շուկայական Պատվեր,
- Բ) Լիմիտային Պատվեր (Սահմանափակ),
- Գ) Ստոպ Պատվեր,
- Դ) Ստոպ լիմիտային Պատվեր,

8.5. Հաճախորդը Պատվերները ներկայացնում է, դրանցում փոփոխություններ է կատարում կամ պատվերները հետ է կանչում Ընկերության ներդրումային և ոչ հիմնական ծառայությունների մատուցման հետ կապված փաստաթղթաշրջանառության և տեղեկատվության փոխանակման կանոնակարգով սահմանված կարգով:

Կանոն 9. Արտարժույթով բրոքերային գործարքների կնքման և կատարման կարգը

9.1. Արտարժույթով բրոքերային գործարքներ կատարելիս Ընկերությունը պետք է՝

- 1) համոզվի, որ գործարք կատարելու համար Պատվերները պատշաճ կերպով գրանցվել և ներկայացվել են կատարման
- 2) այլ հավասար պայմաններ ունեցող Պատվերները կատարի ըստ դրանց ստացման հաջորդականության, բացառությամբ, եթե Պատվերի բնութագրիները կամ շուկայում ստեղծված իրավիճակը դա անհնարին են դարձնում, և
- 3) հաճախորդին անհապաղ տեղյակ պահի այն էական դժվարությունների կամ բացասական հանգամանքների մասին, որոնք անհնարին են դարձնում հաճախորդի Պատվերի ճշգրիտ կատարումը:

9.2. Հաճախորդի ներկայացրած պատվերները պետք է կատարվեն մինչև տվյալ պատվերի ներկայացման օրվան հաջորդող օրվա ավարտը: Եթե այդ ժամկետում հնարավոր չի լինում կատարել Պատվերը համապատասխան փոխարժեքի բացակայության պատճառով, ապա Պատվերը համարվում է դադարեցված:

9.3. Հաճախորդի՝ արտարժույթի գնման պատվերի կատարման արդյունքում ստացված արտարժույթով արտահայտված գումարը Հաճախորդի հայեցողությամբ կարող է թողնվել Ընկերությունում Հաճախորդի ունեցած հաշվի վրա կամ վերադարձվել Հաճախորդին, ինչի մասին պետք է նշում պարունակվի Հաճախորդի պատվերում:

9.4. Եթե Հաճախորդը ցանկություն է հայտնել ետ ստանալ Պատվերի կատարման արդյունքում զնված արտադրույթով արտահայտված գումարը, ապա այն պետք է վերադարձվի Հաճախորդին մինչև Պատվերի կատարման օրվան հաջորդող օրվա ավարտը:

9.5. Հաճախորդի Պատվերները կատարվում են Ընկերությունում Հաճախորդի ունեցած հաշվի վրա առկա միջոցների սահմաններում:

9.6. Բրոքերային գործարք կատարելիս ընդհանուր առմամբ ավելի լավ արդյունք ապահովելու նպատակով Ընկերությունը կարող է համախմբել Հաճախորդի Պատվերը իր մեկ այլ Հաճախորդի Պատվերի հետ և այդ ձևով կատարել դրանք, եթե որևէ Հաճախորդի համար այն չի ապահովում ավելի վատ արդյունք, քան այն դեպքում, եթե նրա Պատվերը կատարվեր առանձին,

9.7. Ընկերության Հաճախորդների կողմից ներկայացված Պատվերները ենթակա են առաջնահերթ կատարման Ընկերության դիլերային հայտերի նկատմամբ:

9.8. Ընկերությունը կարող է իրականացնել ինչպես բորսայական, այնպես էլ արտաքրոսայական բրոքերային գործարքներ՝ Սպասարկող բանկերի միջոցով: Հաճախորդի պատվերների կատարման վայրը ընտրելիս Ընկերությունը դեկավարվում է Ընկերության պատվերների կատարման ընթացակարգով:

9.9. Բորսայայկան գործարքները կնքվում և կատարվում են Օրենքի, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի և կարգավորուվող շուկայի օպերատորի կողմից սահմանված կանոնների համաձայն:

9.10. Սպասարկող բանկի միջոցով գործարքները կատարվում են այդ բանկին փոխարկման հանձնարարական ներկայացնելու միջոցով, որի ձևը, ներկայացման ու կատարման գործընթացը կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և տվյալ բանկի ներքին կանոնակարգերով:

9.11. Եթե հնարավոր չի լինում Հաճախորդի պատվերը կատարել Բորսայայկան գործարքի միջոցով, կամ այն կատարվում է մասնակիորեն, ապա այն կամ դրա չկատարված մասը պետք է կատարվի Սպասարկող բանկերի միջոցով:

9.12. Արտաքույրով բրոքերային գործարքի կատարման դեպքում Հաճախորդից գանձվում է միջնորդավճար, որի մեծությունը որոշվում է Ընկերության գործող Սակագնային Սանդղակով:

9.13. Ընկերությունը վերանայում է Պատվերների կատարման ընթացակարգն այն դեպքում, եթե կատարվել է այնպիսի զգալի փոփոխություն, որն այլևս հնարավորություն չի տալիս այդ ընթացակարգի համաձայն ընտրված՝ գործարքների կնքման վայրի միջոցով կատարել հաճախորդի Պատվերները Հաճախորդի համար հնարավոր լավագույն պայմաններով

Կանոն 10. Արտաքույրով բրոքերային գործարքների գրանցումը

10.1. Ընկերությունը գրանցում է Հաճախորդի պատվերով կատարված արտաքույրի առքի կամ վաճառքի ցանկացած գործարք:

10.2. Կատարված գործարքի մասին գրանցումները կատարվում են Հաճախորդի Պատվերը կատարելուց հետո՝ ոչ ուշ, քան մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ավարտը:

10.3. Սույն կանոնի 10.1 կետի համաձայն կատարվող գրանցումները ներառում են հետևյալ տեղեկությունները.

1. Հաճախորդի անունը, ազգանունը (անվանումը) և/կամ Հաճախորդին նույնականացնող համարը,
2. գործարքի կնքման ամսաթիվը՝ հաջորդաբար նշելով օրը, ամիսը և տարին,
3. Գնվող և վաճառվող արժույթները (ISO կոդը)
4. Փոխարժեքը,
5. Գործարքի գումարը,

ՍԱՍ 3. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Կանոն 11. Պատվերների կատարման ընթացակարգը

- 11.1. Ընկերության Պատվերների կատարման ընթացակարգը հաստատվում է Ընկերության գործադիր տնօրենի կողմից:
- 11.2. Ընկերության Պատվերների կատարման ընթացակարգը ներառում է տեղեկատվություն գործարքների կնքման տարրեր վայրերի (միջոցների) մասին, ինչպես նաև այն գործոնների մասին, որոնք հաշվի են առնվում այդ վայրերի միջև ընտրություն կատարելիս:
- 11.3. Ընկերությունը պետք է հաճախորդներին տեղյակ պահի Պատվերների կատարման ընթացակարգի մասին և ստանա հաճախորդի նախնական համաձայնությունն այդ ընթացակարգն իր նկատմամբ կիրառելու վերաբերյալ:

Կանոն 12. Հաճախորդի պատվերների կատարման չափանիշներ

- 12.1. Ընկերությունը պետք է ձեռնարկի բոլոր խելամիտ քայլերը, հաճախորդի պատվերը հաճախորդի համար հնարավոր լավագույն պայմաններով կատարելու համար: Լավագույն պայմանների որոշումը կատարվում է հաշվի առնելով հետևյալ գործոնները՝ գինը, ժախսերը, ժամկետը, արագությունը, պատվերի կատարման և վարչական վարչության համաձայնությունը, պատվերի ընդհանուր ծավալը, պատվերի բնույթը և այլ գործոններ:
- 12.2. Սույն կանոնի 12.1. կետում նշված գործոնների կարևորության աստիճանը որոշվում է հաշվի առնելով հաճախորդի պրոֆեսիոնալ լինելը, պատվերի էական պայմանները, պատվերում նշված արժեքների բնութագիրը, գործարքի կնքման վայրի առանձնահատկությունները:
- 12.3. Ընդհանուր առմամբ, ավելի լավ արդյունք ապահովելու նպատակով, Ընկերությունը կարող է համախմբել, իր մի քանի հաճախորդների պատվերները, կամ իր հաշվին կատարվող գործարքն իր մեկ այլ հաճախորդի պատվերի հետ և այդ ձևով կատարել դրանք, եթե որևէ հաճախորդի համար այն չի ապահովում ավելի վատ արդյունք և բխում է հաճախորդների շահերից:
- 12.4. Եթե Ընկերությունը հաճախորդի պատվերը համախմբում է իր հաշվին կատարվող գործարքի հետ, ապա այդ համախմբված պատվերի մասնակի բավարարման դեպքում, նախապատվությունը տրվում է հաճախորդին, իսկ իր մի քանի հաճախորդների համախմբված պատվերի մասնակի բավարարման դեպքում հաճախորդների պատվերները բավարարվում են համամասնորեն:

Կանոն 13. Ընկերության և Հաճախորդների, ինչպես նաև Ընկերության տարրեր Հաճախորդների շահերի բախսման սահմանափակման քաղաքականությունը

- 13.1. Այն դեպքում, եթե Ընկերությունը հիմնավոր փաստերի հիման վրա հանգում է այն եզրակացությանը, որ իր և հաճախորդի կամ տարրեր հաճախորդների միջև հաճախորդների Պատվերների կատարման ընթացքում կարող է առաջանալ շահերի բախում, ապա անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քանի հաճախորդի Պատվերի կատարման պահը, հաճախորդին տեղյակ է պահում այդ մասին՝ առաջարկելով շահերի բախումից խուսափելու եղանակներ:
- 13.2. Եթե Հաճախորդը հրաժարվում է օգտագործել Ընկերության կողմից իրեն առաջարկված շահերի բախումից խուսափելու եղանակները, իսկ շահերի մասինը կարող է առաջանալ Ընկերության տարրեր հաճախորդների միջև, ապա Ընկերությունը հաճախորդների

պատվերները կատարում է ըստ դրանց ստացման հաջորդականության, անկախ այն բանից, որ դրա արդյունքում հաճախորդներից որևէ մեկը կարող է տուժել: Այդ դեպքում համարվում է, որ Ընկերությունը ձեռնարկել է բոլոր խելամիտ քայլերը հաճախորդի համար հնարավոր լավագույն պայմաններով Պատվերը կատարելու համար:

13.3. Եթե շահերի բախումը առաջանում է Ընկերության և Հաճախորդի միջև, ապա Ընկերությունը Հաճախորդի Պատվերը կատարում է այնպես, որպեսզի դրա արդյունքում չտուժի հաճախորդը:

Կանոն 14. Հաճախորդների միջոցների պաշտպանությունը ապահովելու համար ձեռնարկվող քայլերը

14.1. Ընկերությունում հաճախորդների միջոցների պաշտպանությունը ապահովելու նպատակով ձեռնարկվում են հետևյալ միջոցառումները.

1) Առանձնացված հաշվառում. Ընկերությունը առանձին հաշիվներ ունի իր և իր հաճախորդների արժեքների և դրամական միջոցների համար,

2) Ներքին վերահսկողություն. Ընկերությունը ունի ներքին առողջության անկախ ստորաբաժանում, որը իրականացնում է Ընկերության ընթացիկ գործունեության անընդհատ վերահսկողություն՝ նպագույնի հասցնելով Ընկերության աշխատակիցների կողմից պատահական սխալների և չարաշահումների ռիսկը,

3) Պատվերների կատարման հստակ քաղաքականության կիրառում,

4) Ընկերության և հաճախորդների, ինչպես նաև Ընկերության տարբեր հաճախորդների շահերի բախման սահմանափակման քաղաքականության կիրառումը:

5) Մասնակցություն ներդրողների փոխհատուցման, միջոցների երաշխավորման կամ նման այլ սխեմաներում (առկայության դեպքում):

14.2. Ընկերությունն իրավասու է օգտագործել Հաճախորդների միջոցները ի շահ իրեն, եթե դա նախատեսված է Ընկերության և Հաճախորդի միջև կնքված պայմանագրով:

14.3. Եթե Ընկերության և Հաճախորդի միջև կնքված պայմանագրով նախատեսված է, որ Ընկերությունն իրավասու է օգտագործել Հաճախորդի միջոցներն ի շահ իրեն, ապա պայմանագրով պետք է սահմանված լինի նաև.

1). միջոցների օգտագործման սահմանաշափերը,

2). միջոցների օգտագործման ժամկետները (առկայության դեպքում),

3). միջոցների օգտագործման դիմաց Ընկերության կողմից Հաճախորդին վճարման ենթակա գումարի դրույքաչափը, դրա հաշվարկման կարգը և վճարումների իրականացման պարմերականությունը (եթե նման վճարում նախատեսված է):

14.4. Ընկերությունն իրավունք ունի գրավադրելու Հաճախորդի միջոցներն իր անունից միայն վերջինիս հետ կնքված գրավոր համաձայնության հիման վրա:

Կանոն 15. Քրոքերային ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների գնագոյացման (ձևավորման) սկզբունքները

15.1. Քրոքերային գործունեության շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների դիմաց Ընկերությունը հաճախորդներից գանձում է վճարներ, որոնց չափը սահմանվում է Ընկերության Գործադիր տնօրենի կողմից հաստատված սակագնային սանդղակով՝ ելնելով հետևյալ հիմնական սկզբունքներից.

1) միջնորդավճարները պետք է լինեն ճկուն և ճրցունակ՝ հաշվի առնելով համեմատելի հանգամանքներում նույնանման ծառայությունների համար գանձվող վճարների մեծությունը.

2) միջնորդավճարները պետք է փոխհատուցեն ծառայությունների մատուցման համար Ընկերության կողմից կատարված ծախսերը՝ միաժամանակ ապահովելով շահույթի որոշակի ընդունելի մակարդակ:

- 3) ծառայությունների դիմաց գանձվողվճարի մեծությունը պետք է ընդունելի և մատչելի լինի Հաճախորդի համար և չպետք է հանգեցնի Հաճախորդի ֆինանսական վիճակի էական վատքարացման,
- 4) ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարի մեծությունը ուղիղ կախվածության մեջ է Հաճախորդի Հանձնարարականների կատարման բարդությունից, ինչպես նաև դրանց կատարման արդյունքում Հաճախորդի ստացած օգուտի մեծությունից:

Կանոն 16. Եզրափակիչ դրույթներ

- 16.1. Սույն Կանոններում փոփոխությունները և լրացումները հաստատվում են Ընկերության Խորհրդի կողմից և ուժի մեջ են մտնում Խորհրդի կողմից սահմանած ժամկետում:
- 16.2. Սույն Կանոններում փոփոխություններ (լրացումներ) կատարելու մասին տեղեկացումը Հաճախորդին կատարվում է նշված փոփոխությունները Ընկերության ինտերնետային կայքում տեղակայելու միջոցով, ընդ որում կայքում պարտադիր նշվում է նաև այդ փոփոխությունների տեղակայման ամսաթիվը:
- 16.3. Սույն Կանոններում Ընկերության կողմից կատարված բոլոր փոփոխություններն ու լրացումները, որոնք կատարվել են Ընկերության նախաձեռնությամբ և կապված չեն գործող օրենսդրության փոփոխությունների հետ, ուժի մեջ են մտնում և Հաճախորդի համար դառնում են պարտադիր Ընկերության ինտերնետային կայքում տեղակայելուց 10 (տաս) օր հետո:
- 16.4. Ընկերության կողմից սույն Կանոններում կատարված բոլոր փոփոխությունները, որոնք կապված են գործող օրենսդրության, առևտրի կազմակերպիչների կանոնների և կանոնակարգերի փոփոխությունների հետ, ուժի մեջ են մտնում վերջիններիս ուժի մեջ մտնելուցհետո:

Հավելված 1

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲՐՈՁԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱճԱԽՈՐԴԻ ԳԻՏԵԼԻՔԻ ԵՎ ՓՈՐՁԻ ՍԱՍԻՆ

Պահանջվող տեղեկատվություն	Հաճախորդի նշումներ
Նշեք այն բրոքերային ծառայությունները, որոնց հետ որևէ կերպ առնչվել եք	
Նշեք այն արժեքությունը գործարքները և արժեքությունը, որոնց հետ որևէ կերպ առնչվել եք	
Ձեր կողմից արժեքությունը կատարված գործարքների բնույթը	
Ձեր կողմից արժեքությունը կատարված գործարքների ծավալը (ՀՀ դրամ)	
Ձեր կողմից արժեքությունը կատարված գործարքների հաճախականությունը	
Ձեր կողմից արժեքությունը կատարված գործարքների ժամանակահատվածը, որի ընթացքում կատարվել են այդ գործարքները	
Ձեր կրթական մակարդակը	
Ձեր մասնագիտություն(ներ)ը	
Ձեր զբաղմունքը	

(անուն, ազգանուն և/կամ անվանումը)

(ստորագրություն)

Հավելված2

ՀԱՄԱՁՆԱԳԻՐ

Սույնով Ես ,հանդիսանալով «ՈԵՆԵՍԱ» ՓԲԸ
(անուն, ազգանուն կամ անվանում) հաճախորդ՝ համաձայն եմ որակվել որպես պրոֆեսիոնալ հաճախորդ՝ տեղեկացված լինելով, որ տվյալ դեպքում հաճախորդների պաշտպանությանն ուղղված օրենսդրական որոշակի պահանջները չեն գործում իմ նկատմամբ և այդ պատճառով կորցնում եմ որոշակի պաշտպանվածություն:

Հաճախորդ՝ (անուն, ազգանուն կամ իրավաբանական անձի անվանում)

(ստորագրություն)

---/-----/---թ.

Հավելված 3

ՊԱՏՎԵՐ N _____

Պատվերի տրման ժամանակը (րոպե/ժամ/օր/ամիս/տարի) _____

Հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրի համարը և ամսաթիվը _____

Գնային պայմանները

- Ծովայական հանձնարարական
- Գնման լիմիտային հանձնարարական
- Վաճառքի լիմիտային հանձնարարական
- Գնման ստոպ հանձնարարական
- Վաճառքի ստոպ հանձնարարական
- Գնման ստոպ լիմիտային հանձնարարական
- Վաճառքի ստոպ լիմիտային հանձնարարական

Ծավալային պայմանները

- Բավարարել լրիվ
- Բավարարել մասնակի
- Հանել մնացորդը

Ժամանակային պայմանները

- Անմիջապես բավարարել կամ հանել
- Պահել հերթում մինչև բավարարումը

N	Թողարկողի անվանումը	Արժեքորերի դասը	Արժեքորերի քանակը	Գինը (միավոր)	Ընդհանուր ծավալ	Գործարքի տիպը (կարգավորվող/ չկարգավորվող շուկա)	Գործարքի տեսակը (առք, վաճառք)	Հաճախորդի կողմից տրված առանձնահատուկ ցուցումներ

Սույնով հավաստիացնում եմ նաև, որ ծանոթ եմ Ընկերության պատվերների կատարման քաղաքականությանը և տալիս եմ իմ նախնական համաձայնությունն այդ քաղաքականությունն իմ նկատմամբ կիրառելու վերաբերյալ, ինչպես նաև հավաստիացնում եմ, որ Ընկերությունը պատշաճ ձևով ներկայացրել է արժեքորդերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերի վերաբերյալ բավարար տեղեկատվություն և համաձայն եմ կրել սույն պատվերի հետ կապված բոլոր ռիսկերը:

Հաճախորդ
(անուն, ազգանուն /անվանումը)
_____

(ստորագրություն)

Բրոքեր՝
(անուն, ազգանուն) (ստորագրություն)
_____

Հավելված 4

«ՈՒՆԵՍԿՕ» ՓԲԸ
Գործադիր տնօրեն՝
պրմ Վ. Սարոյանին

Դիմում

Խնդրում եմ չեղյալ համարել իմ կողմից ____ / ____ / ____ ներկայացված թիվ ____ արժեքորերի գնման/վաճառքի պատվերը:

Դիմող՝

(անուն, ազգանուն /անվանումը/)

(ստորագրություն)

____ / ____ / ____ թ.

Հավելված 5

ՊԱՏՎԵՐ N _____

(արժեքորերի գնման/վաճառքի հետ կանչման, փոփոխություն կատարելու)

Պատվերի տրման ժամանակը (բոլոր/ժամ/օր/ամիս/տարի) _____
Հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրի համարը և ամսաթիվը _____

Գնային պայմանները

- Ըուկայական հանձնարարական
- Գնման լիմիտային հանձնարարական
- Վաճառքի լիմիտային հանձնարարական
- Գնման ստոպ հանձնարարական
- Վաճառքի ստոպ հանձնարարական
- Գնման ստոպ լիմիտային հանձնարարական
- Վաճառքի ստոպ լիմիտային հանձնարարական

Ծավալային պայմանները

- Բավարարել լրիվ
- Բավարարել մասնակի
- Հանել մնացորդը

Ժամանակային պայմանները

- Անմիջապես բավարարել կամ հանել
- Պահել հերթում մինչև բավարարումը

N	Թողարկողի անվանումը	Արժեքորերի դասը	Արժեքորերի քանակը	Գինը (միավոր)	Ընդհանուր ծավալ	Գործարքի տիպը (կարգավորվող/ չկարգավորվող շուկա)	Գործարքի տեսակը (առք, վաճառք)	Հաճախորդի կողմից տրված առանձնահատուկ ցուցումներ

Միաժամանակ չեղյալ համարել իմ կողմից ____/____/____ մերկայացված թիվ ____ արժեքորերի գնման/վաճառքի պատվերը:

Հաճախորդ _____

(անուն, ազգանուն (անվանումը), ստորագրություն)

Բրոքեր՝ _____ (անուն, ազգանուն, ստորագրություն)

Հավելված 6

Գործարքի վավերագիր N _____

Վավերագրի լրացման ժամանակը (րոպե/Ժամ/օր/ամիս/տարի) _____

Պատվեր N_____

N	Թողարկողի անվանումը	Արժեքորի դասը	Գործարքի ժամանակը (րոպե/Ժամ/օր/ամիս/տարի)	Կնքման կերպը (բորսայական /արտարրորսայական)	Գործարքի տեսակը (առը, վաճառք)	Գնված կամ վաճառված արժեքորերի քանակը և ընդհանուր գումարը		Մեկ արժեքորի գինը	Հանդիպակաց կողմի անվանումը կամ գործարքի համար հիմք համոխացած փաստաթղթի համարը և ամսաթիվը	Գործարքի կատարման (վերջնահաշվարկի) պայմանները
						քանակը	ընդհանուր գումարը			

Բրոքեր՝ _____
(անուն, ազգանուն)

(ստորագրություն)

ք. Երևան, Վարդանանց 16

ՀԱՅԵԼՎԱԾ7

ՀԱՅԿԵՏՎՎՈՒԹՅՈՒՆ

Պատվերով գործարքի կնքման վերաբերյալ

(Ներդրումային ընկերության անվանումը, կազմակերպական-իրավական տեսակը)

Հաճախորդի անունը, ազգանունը (անվանումը) կամ նույնականացնող համարը _____

N	Պատվերում նշված գործարքի տեսակը (առք, վաճառք) կամ պատվերի բնույթը	Պատվերի տեսակը	Գործարքի կնքման ամսաթիվը/ժամը (տարի/ամիս/օր)/ժամ/րոպե)	Արժեքորի տարբերակիչ ծածկագիրը, բողարկման համարը (բացակայության դեպքում՝ բողարկողի անվանումը և արժեքորի տեսակը)	Գործարքի առարկա հանդիսացած արժեքորերի քանակը	Մեկ արժեքորի գինը	Գործարքի ընդհանուր գումարը	Գանձվող միջնորդավճարի մեջությունը	Հաճախորդի կողմից վճարումները կատարելու պայմանները և ժամկետը, եթե դրանց մասին նաև նախօրոք չի տեղեկացվել	Նշում, եթե գործարքի մյուս կողմը համուս է եկել Ընկերությունը, վերջինիս խնդիր մեջ գտնվող որևէ անձ, կամ Ընկերության մեկ այլ հաճախորդ, բացառությամբ եթե գործարքն իրականացվել է այնպիսի կարգավորվող շուկայում, որն ապահովում է գործարքի մի կողմի անհայտ լինելը մյուսի համար

Գործադիր տնօրեն՝

(անուն, ազգանուն)

(ստորագրություն)

«____» «_____» 201____ թ.

Կ.Տ.

Հավելված 8

ՀԱԾՎԵՏՎԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Պատվերով կատարված գործադրմերի վերաբերյալ

(Ներդրումային ընկերության անվանումը, կազմակերպական-իրավական տեսակը)

_____ / _____ / _____
հաշվետու ժամանակաշրջանի սկիզբ (օր/ամիս/տարի)

_____ / _____ / _____
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջը (օր/ամիս/տարի) –

N	Գործարքի տեսակը (առք, վաճառք)	Թողարկողի անվանումը	Արժեքորերի դասը	Գործարքի առարկա հանդիսացած արժեքորերի քանակը	Մեկ արժեքորի գինը	Գործարքի ընդհանուր գումարը	Գործարքի կնքման ամսաթիվը (տարի/ամիս/ օր/)	Գանձվող միջնորդավճարի մեծությունը	Գործարքի կատարման (վերջնահաշվարկի)ստ պայմանները

Գործադիր տնօրեն՝ _____
(անուն, ազգանուն)

(ստորագրություն)
«____» «_____» 201____ թ.

Հավելված 9

ՀԱԾՎԵՏՎԱՌՅԱՆ

Հաճախորդի արժեթղթերով և դրամական միջոցներով հաշիվների շարժի վերաբերյալ

(Ներդրումային ընկերության անվանումը, կազմակերպական-իրավական տեսակը)

-----/-----/
հաշվետու ժամանակաշրջանի սկիզբը (օր/ամիս/տարի)

-----/-----/
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջը (օր/ամիս/տարի)

N	Հաճախորդի հաշվի տեսակը (արժեթղթերի, դրամական միջոցների) և համարը	Ամսաթիվը (օր/ամիս ը/տարին)	Գործարքի, որի հիման վրա կատարվել է արժեթղթերի և/կամ դրամական միջոցների շարժը, հերթական համարը գործարքների վերաբերյալ պարբերական հաշվետվությունում	Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում նույնացնելը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում երերը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում հաշվի մնացորդը

**Գործադիր տնօրեն՝ _____
(անուն, ազգանուն)**

(ստորագրություն)

«____» «_____» 201____ թ.

Հավելված 10

Արտարժութային Գործարքի Պատվեր			
Պայմանագիր N_____	Պայմանագրի ամսաթիվը	_____._____._____.թ.	Հաճախորդի ծածկագիրը

Պատվեր N _____	Խոպե/Ժամ/օր/ամիս/տարի	/ / / /	
Գնվող արժույթը			
Վաճառվող արժույթը			
Վաճառվող արժույթի գումարը			
Գնվող արժույթի գումարը			
Պատվերի բավարարման գնային պայմանները (դրացվում է, եթե Պատվերը Ներդրին գործարքի կնքման պատվեր չէ)	Ծովայական	Սահմանափակ	Ստոպ
	Փոխարժեքը (գնվող արժույթի միավորի դիմաց վճարման ներքակա վաճառվող արժույթի գումարը)		Ստոպ լիմիտային
Հաճախորդի կողմից տրված առանձնահատուկ ցուցումները			
Գործարքի բնույթը	Բորսայական գործարք	Արտաքրոսայական գործարք	
Գնված արտարժույթը պետք է	Վերադարձվի Հաճախորդին	Թողնվի Հաճախորդի հաշվի վրա	
Այլ ցուցումներ			
Հաճախորդ (ստորագրույթ)	Սույնով հավաստիացնում եմ, որ ծանոթ եմ ընկերության Պատվերների կատարման ընթացակարգին և տալիս եմ իմ նախնական համաձայնությունն այդ բաղարականությունն իմ նկատմամբ կիրառելու վերաբերյալ:	Բրոքեր (ստորագրույթ)	
	✓		